

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

_____ Nr. _____
I _____ Nr. _____

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS NACIONALINIO SAUGUMO PAGRINDŲ ĮSTATYMO NR. VIII-49 PRIEDĖLIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Žemės ūkio ministerija pakartotinai teikia Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 priedėlio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – įstatymo projektas). Pateikiame apibendrintą informaciją apie įstatymo projektu sprendžiamą problemą, siūlomas problemos sprendimo priemonės, priemonių kaštus ir naudą visuomenei:

I. Sprendžiama problema	<p>Žemės ūkio ir maisto ūkio pripažinimas svarbiausiose nacionalinių saugumą užtikrinančiose Lietuvos vidaus politikos nuostatose yra ypač aktualus susiklosčius šių dienų geopolitinei situacijai. Europos Vadovų Taryba ir Europos Sąjungos Taryba konstatavo, kad apsirūpinimo maistu saugumas ir maisto įperkamumas yra vienas iš pagrindinių Europos Sąjungos (toliau – ES) ir jos valstybių narių prioritetų.</p> <p>Padidėjusį dėmesį maisto sektoriui nurodo jau esami ir rengiami teisės aktai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2016 m. NATO viršūnių susitikime Varšuvoje sąjungininkų lyderiai nusprendė padidinti NATO atsparumą visam grėsmių spektrui ir toliau ugdyti savo šalių individualius ir kolektyvinius gebėjimus atsispirti bet kokios formos ginkluotam puolimui. Jie susitarė dėl septynių pagrindinių nacionalinio atsparumo reikalavimų, pagal kuriuos valstybės narės gali įvertinti savo pasirengimo lygį, iš kurių „atsparūs maisto ir vandens ištekliai: užtikrinti, kad šie ištekliai būtų saugūs nuo trikdžių ar sabotazo“; • Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. gruodžio 16 d. nutarimo Nr. XIV-795 redakcija patvirtintos Nacionalinio saugumo strategijos (Strategija) 34.4 papunktyje yra iškeltas Valstybės ir savivaldybių institucijų bei piliečių pasirengimo remti ginkluotos gynybos užduočių vykdymą užtikrinimo uždavinys „užtikrinti, kad civilinių sektorių, ypač transporto, energetikos, finansų ir kredito, informacinių technologijų ir telekomunikacijų, žemės ir maisto ūkio plėtra atitiktų pasirengimo valstybės ginkluotai gynybai poreikius, didintų ypatingos svarbos infrastruktūros atsparumą ir saugumą, garantuotų pakankamą strateginį rezervą ar reikalingus gamybos pajėgumus“, o 43.11 papunktyje – ekonominio ir energetinio saugumo užtikrinimo uždavinys „užtikrinti apsirūpinimą savo gamybos maisto ištekliais, naudojant vietines žaliavas“; • LRV nutarimu „Dėl Lietuvos mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo įgyvendinimo“ patvirtintas gyvybiškai svarbių valstybės funkcijų sąrašas, kuriame įvardyta: „gyventojų būtinųjų poreikių tenkinimas (ši gyvybiškai svarbi valstybės funkcija apima: asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų užtikrinimą; gyventojų aprūpinimą maisto produktais ir geriamuoju vandeniu; aplinkos taršos nustatymą)“; • Europos Komisija (toliau – EK) 2022 m. kovo 23 d. paskelbė
--------------------------------	--

	<p>Komunikatą dėl apsirūpinimo maistu užtikrinimo ir maisto sistemų atsparumo stiprinimo. Jame EK pristatė trumpalaikius ir vidutinės trukmės veiksmus (tiek pačios EK, tiek valstybių narių), skirtus didinti pasaulinį apsirūpinimo maistu saugumą ir remti Europos Sąjungos (ES) ūkininkus bei vartotojus, atsižvelgiant į kylančias maisto kainas ir žaliavų (pavyzdžiui, energijos ir trąšų) sąnaudas;</p> <ul style="list-style-type: none"> • šiuo metu derinama Europos Komisijoje Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo, kurioje yra išskirtas „maisto verslas ir maisto gaminiai“. <p>Dėl Rusijos agresijos prieš Ukrainą ES dar labiau išaugo kuro ir elektros energijos kainos, atsirado prielaidos energetinių išteklių stygiui. Žemės ūkio produkcijos gamintojai ir perdirbėjai išreiškia susirūpinimą ne tik dėl padidėjusių elektros energijos, kuro kainų, bet ir nuogastavimus dėl elektros energijos tiekimo apribojimų, kurie lemtų milžiniškus produkcijos praradimus ir ekonominius nuostolius.</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>Įstatymo projektu siūloma papildyti Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo priedėlio I dalies 4 skyrių poskyriu „Žemės ūkio ir maisto ūkio politika“, kuriame įvardyti nuostata, kad valstybė turi užtikrinti palankias sąlygas apsirūpinimui maisto ištekliais ir sudaryti ekonomines ir teisinės sąlygas žemės ūkio ir maisto ūkio plėtrai, prieigai prie reikiamų išteklių, siekiant užtikrinti nenutrūkstamus gamybinį ir tiekimo procesus bei aprūpinant gyventojus būtiniausiais maisto produktais ekstremaliųjų situacijų, krizių ar karo atvejais.</p>
III. Priemonių kaštai	<p>Įstatymo projektui įgyvendinti papildomų valstybės, savivaldybės biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės.</p>
IV. Nauda visuomenei	<p>Įteisinus šiuos pakeitimus tikimasi, kad apsirūpinimas maistu, kuris suprantamas kaip procesas „nuo lauko iki stalo“, taps valstybės prioritetu nacionalinio saugumo kontekste ir įvykus nenumatytoms ekstremaliosioms situacijoms tai užtikrins, kad gyventojai visada bus aprūpinti būtiniausiais maisto produktais, bus užtikrinta žemės ūkio ir maisto ūkio sektorių nepertraukiama veikla, kadangi užtikrinama sektorių dalyvių prieiga prie energetinių ir kitų išteklių, prekių judėjimas per sienas ir šalies viduje.</p>

Priėmus įstatymo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Įstatymo projektas neįgyvendina Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, nuostatų.

Įstatymo projektu nėra perkeliama ir (ar) įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai. Nutarimo projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Keitimosi informacija apie standartus, techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Įstatymo projektu iš esmės nėra keičiamas esamas teisinis reguliavimas, todėl numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 6 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, neatliekamas.

Įstatymo projektas buvo paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (Nr. 22-9890(2)). Visi suinteresuoti asmenys galėjo teikti savo pastabas ir pasiūlymus. Atskirų konsultacijų su visuomene nebuvo numatyta. Energetikos, Susisiekimo, Krašto apsaugos ministerijos, Lietuvos pramoninkų konfederacija, Žemės ūkio bendrovių asociacija, Lietuvos ūkininkų sąjunga raštu informavo, kad Įstatymo projektui pastabų neturi. Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai, Lietuvos žemės ūkio taryba, asociacija „Lietuvos maisto pramonė“, Lietuvių grūdų perdirbėjų ir prekybininkų asociacija, Lietuvos paukštininkystės asociacija, Lietuvos mėsos perdirbėjų asociacija, Lietuvos pienininkų asociacija „Pieno centras“, Lietuvos darbdavių konfederacija, Konkurencijos taryba per nustatytą terminą išvadų nepateikė. Teisingumo ministerija ir Vidaus reikalų ministerija pateikė pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos atsižvelgta ir suderinta darbo tvarka.

Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos Strateginio planavimo departamentas (direktorė Virginija Žoštautienė, tel. 239 8421, el. p. virginija.zostautiene@zum.lt) Strateginio planavimo skyriaus vyriausioji specialistė Rimantė Juodenienė, tel. 680 44 349, el. p. rimante.juodeniene@zum.lt.

PRIDEDAMA:

1. Įstatymo projektas, 1 lapas.
2. Įstatymo projekto aiškinamasis raštas, 4 lapai.
3. Įstatymo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.
4. Nutarimo projektas, 1 lapas.
5. Energetikos ministerijos 2022-09-09 raštas Nr. (22.5-24Mr) 3-1537, 1 lapas.
6. Susisiekimo ministerijos 2022-09-08 raštas Nr. 2-3773, 1 lapas.
7. Krašto apsaugos ministerijos 2022-09-09 raštas Nr. 12-01-1551, 1 lapas.

8. Lietuvos pramonininkų konfederacijos 2022-09-09 raštas Nr. S. 234, 1 lapas.
9. Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacijos 2022-03-31 raštas Nr. 5-3077, 1 lapas.
10. Lietuvos ūkininkų sąjungos 2022-09-08 raštas Nr. 22-09/340, 1 lapas.
11. Teisingumo ministerijos 2022-09-06 raštas Nr. (1.6Mr) 2T-1319, 2 lapai.
12. Vidaus reikalų ministerijos 2022-09-07 raštas Nr. 1D-4653, 1 lapas.

Ministras

Kęstutis Navickas

Rimantė Juodenienė, tel. 680 44 349, el. p. rimante.juodeniene@zum.lt